

УДК 657.37

Чудовець В.В., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

## **ПРОБЛЕМИ УНІФІКАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

У статті розкривається актуальна проблема формування вимог до фінансової звітності з врахуванням процесів євроінтеграції та глобалізації. Автор на основі проведеного дослідження наводить способи забезпечення якості фінансових звітів.

**Ключові слова:** фінансова звітність, якісні характеристики, уніфікація звітності.

Chudovets V.

## **UNIFICATION PROBLEMS AND QUALITY ASSURANCE FINANCIAL STATEMENTS**

The actual problem of forming of the financial statement, and strengthening of processes of eurointegration and globalization taking into consideration in this article. An author points the methods of providing of qualified financial statements on the basis of the conducted researches.

**Keywords:** financial reporting, high-quality descriptions, accounting standardization.

Чудовець В.В.

## **ПРОБЛЕМЫ УНИФИКАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ**

В статье раскрывается актуальная проблема формирования требований к финансовой отчетности с учетом процессов евроинтеграции и глобализации. Автор на основе проведенного исследования приводит способы обеспечения качества финансовой отчетности.

**Ключевые слова:** финансовая отчетность, качественные характеристики, унификация отчетности.

**Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями.** Прийнятий Україною курс на інтеграцію в Європейське співтовариство вимагає суттєвих змін в економіці, реформування її у відповідності до ринкових принципів з врахуванням міжнародного досвіду. В останні роки процеси євроінтеграції посилили економічне співробітництво між державами, глобалізацію ринків товарів, послуг та капіталів, що

суттєво підвищило вимоги до якості фінансової звітності підприємств як основи для прийняття інвестиційних рішень. Стала очевидною потреба всіх учасників ринку в прозорій та відкритій інформації про фінансовий стан і результати діяльності кожного гравця на ринку.

При цьому, суттєвою проблемою, яка потребує вирішення є забезпечення дотримання основних вимог якості фінансової звітності – зрозумілості усім зацікавленим користувачам, реальності та достовірності. Інформація повинна бути доступною і вичерпною для сприйняття особами, компетентними у сфері комерційної діяльності, які бажають ретельно вивчити її зміст.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми.** В останні роки дослідженням та вирішенням проблем, які стосуються фінансової звітності, в тому числі конкретизації принципів складання, вимог до її якості, способів забезпечення реальності, достовірності та зрозумілості займалися такі вчені як: Голов С.Ф., Чижевська Л.В., Маляревський Ю.Д., Камораджанова Н.А., Карташова В.І., Хомин П.Я. та інші.

**Цілі статті.** Метою дослідження є встановлення вимог до якості фінансової звітності за умов її уніфікації.

**Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.** Міжнародне економічне співробітництво потребує уніфікації фінансової звітності, визначення її складу, критеріїв та принципів формування у відповідності до міжнародних стандартів. Проблема невідповідності моделей бухгалтерського обліку і звітності носить глобальний характер. Саме тому виникає необхідність їх гармонізації та стандартизації.

На відміну від практики, закріпленої в нашій державі, в розвинених країнах існують різноманітні спеціалізовані організації, як державні, так і суспільні (асоціації, центри, комітети), які систематично проводять дослідження серед керівників та спеціалістів фірм, інших користувачів фінансової бухгалтерської звітності з метою вивчення вимог до системи звітних показників, що дозволяє децентралізовано приймати економічні рішення в умовах ринкової економіки. Результати таких досліджень законодавчо закріплюються в нормативних документах (стандартах).

Питання розробки загальноприйнятих стандартів фінансової звітності обговорювалися на початку шістдесятих років минулого століття в Організації Об'єднаних Націй. З 1973 року в Лондоні працює Комітет з міжнародних стандартів фінансової звітності (КМСФЗ), в який до 2001 року вступили 112 країн світу.

Принципи підготовки і складання фінансової звітності сформульовані у вигляді окремого документа, який не являється стандартом, не замінює стандарти, не містить вимог і рекомендацій обов'язкових для застосування в бухгалтерському обліку при підготовці і складанні фінансової звітності.

Принципи розкривають загальні підходи КМСФЗ до змісту міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), допомагають укладачам і користувачам фінансової (бухгалтерської) звітності, а також аудиторам правильно інтерпретувати окремі положення МСФЗ і відображення операцій, які ще не обхвачені стандартизацією [4, с.18].

Європейська комісія заявила про те, що вона розглядає МСФЗ як основу для гармонізації фінансової звітності всередині Європейського союзу, що дозволить згодом відмовитись від застосування європейських директив по обліку і звітності. У квітні 2000 року Європейська комісія прийняла рішення про складання фінансової звітності у відповідності до МСФЗ всіма компаніями, цінні папери яких обертаються на фондових ринках. На протязі п'яти років національне законодавство країн Європейського Союзу повинно бути приведено у відповідність з МСФЗ і повністю завершений перехід на міжнародні стандарти.

Ідея гармонізації різних систем бухгалтерського обліку і звітності реалізується в рамках Європейського співтовариства і полягає в тому, що в кожній країні може існувати організація обліку і система стандартів, що її регулюють. При цьому головне, щоб ці стандарти не суперечили подібним стандартам в країнах-членах співтовариства. Стандартизація облікових процедур проводиться шляхом уніфікації обліку, яку проводить Комітет з міжнародних стандартів фінансової звітності.

Серед об'єктивних переваг міжнародних стандартів обліку і звітності перед національними стандартами в окремих країнах виділяють наступні:

- чітка економічна логіка;

- узагальнення кращої світової практики в області обліку;
- простота сприйняття користувачами фінансової інформації у всьому світі [3, с.11].

При цьому міжнародні стандарти дозволяють не тільки скоротити витрати компаній з підготовки своєї звітності, особливо в умовах консолідації фінансової звітності підприємств, що працюють у різних країнах, але і знизити витрати із залучення капіталу. Однак, необхідно зазначити і певні недоліки міжнародних стандартів, а саме:

- узагальнений характер стандартів, що передбачають досить велике різноманіття методів обліку;
- відсутність докладних інтерпретацій і прикладів додатку стандартів до конкретних ситуацій [3, с.11].

Виходячи з наведеного вище, можемо говорити про необхідність використання міжнародного досвіду у складанні бухгалтерських (фінансових) звітів в нашій країні. Вивчення систем обліку і звітності зарубіжних країн зумовлює потребу переусвідомлення критеріїв формування облікової і звітної інформації, більш чіткого визначення елементів фінансової звітності, порядку їх визнання та оцінки.

Ступінь корисності інформації, наведеної у фінансових звітах визначають якісні характеристики. Голов С.Ф. і Костюченко В.М. зазначають, що КМСФЗ виділяє чотири основні якісні характеристики фінансової інформації: зрозумілість, доречність, достовірність і зіставність [2, с.30]. Особливо важливою при цьому є дотримання вимоги достовірності. Достовірність інформації означає, що вона не містить помилок та упереджених суджень. Вона визначається повнотою, нейтральністю, обачністю, превалюванням сутності над формою, правдивим відображенням фінансового становища і результатів діяльності.

**Висновки.** Дослідивши проблему вимог до фінансової звітності та враховуючи національну практику ведення обліку і складання звітності можемо виділити такі умови, що забезпечують її якість як: зрозумілість, реальність, достовірність, доречність, зіставність. Виконання даних вимог можна забезпечити шляхом складання фінансової звітності в Україні у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності, яких дотримуються у міжнародній практиці. Враховуючи важливість проблем побудови показників

фінансової звітності, можемо говорити про перспективу подальших досліджень у цьому напрямі.

**Список використаних джерел:**

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996/XIV.
2. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с.
3. Маляревський Ю.Д. Облік у зарубіжних країнах: Навч. посібник/ Ю.Д. Маляревський, О.В. Фартушняк, І.Ю. Пасічник; Харківський держ. економічний ун-т. – Х.: ІНЖЕК, 2003. – 164 с.
4. Палий В.Ф. Международные стандарты финансовой отчётности: Учеб. Пособие для студ. вузов, обуч. по спец. “Бухгалтерский учёт, анализ и аудит”. – М.: Издательский дом “Инфра-М”, 2003. – 455 с.